

Ugnies laikrodis - dagtis

Pavadinimas	Ugnies laikrodis - dagtis
Muziejus	Lietuvos nacionalinis dailės muziejus
Fondas	pagalbinis
Tipas	laikrodis
Sritis	menas
Pirminės apskaitos numeris	LNDM PM 15184/1-5
Inventorinis numeris	LNDM KLMP 490/1-5
Medžiagos	medis, bronzos
Sukūrimo data	XV a.
Sukūrimo vieta	Kinija

Ekspionato aprašymas

Laikrodis ugnies, dagtinis su garsine indikacija. Jį sudari du stoveliai, ant kurių uždėtas lovelis dagčiai įdėti, vaizduojantis drakono kūną. Tarp stovelių padėta lėkštelė, o ant lovelio permestas siūlas, kurio galuose pritvirtinti rutuliukai. Kai dagtis sudega (susmilksta) iki siūlo, šis perdega ir rutuliukai krenta į apačioje esančią lėkštelę signalizuodami, kad praėjo numatytas laiko tarpas.

Dagtimis, laikas matuojamas trukme, per kurią tolygiai ir nenutrūkstamai sudega tam tikras medžiagos kiekis. Ugnies laikrodžiai – dagtys buvo labai paplitę Kinijoje XIV–XIX amžiais.

Ugnies laikrodžių (jie dar vadinami dagtimis) yra kelių rūšių. Vieni iš jų – smilkalų laikrodžiai. Jie buvo naudojami Sung dinastijos laikotarpyje (960–1279 m.). Tai kalibruoti įvairių smilkalų strypeliai, sudėti į specialią dėžutę. Juos deginant laikas atpažįstamas pagal sklindantį kvapą. Vietoj strypelių taip pat buvo naudojami smilkalų milteliai, kurie pilami į specialią dėžutę. Dėžutės dugne papildomas šviesių bambuko pelenų sluoksnis. Jame specialiu antspaudu arba štapu padaroma figūrinė įspauda, kuri vėliau papildoma / pripildoma smilkalų milteliais. Įspauda buvo sudėtingo labirinto formos. Tuo pačiu štapu smilkalų takelis buvo sutankinamas, o paskui viename gale uždegamas. Pagal tai, iki kurios vietos smilkalai sudegdavo ir kokį kvapą skleisdavo, buvo galima spręsti, kiek laiko praėjo.

Kinijoje ir Japonijoje tokius dagties laikrodžius naudojo iki XIX amžiaus vidurio.